

Jelenségnaptár

2001. november (JD 2 452 215–2 452 244)

A bolygók láthatósága

Merkúr. A hónap első felében még jól látható a hajnali, keleti látóhatáron. Ekkor még csaknem két órával kel a Nap előtt. November közepétől megfigyelhetősége romlani kezd. A hó végén már egyszerűen kel a Nappal.

Vénusz. A hó elején csaknem két órával, a hó végén alig egy órával kel a Nap előtt. Fényessége $-3^m,9$ körüli, fázisa 0,95-ről 0,98-ra növekszik.

Mars. Éjjél előtt nyugszik, és az esti órákban figyelhető meg a Bak csillagképben. A hónap közepén fényessége $-0^m,3$, átmérője $8''$.

Jupiter. A késő esti órákban kel, így az éjszaka nagyobb részében látható az Ikrek csillagképben. Fényessége $-2^m,5$, átmérője $44''$.

Szaturnusz. Napnyugta után kel, és csaknem egész éjszaka látható a Bika csillagképben. Fényessége $-0^m,4$, átmérője $20''$.

Uránusz, Neptunusz. Késő este nyugszanak, a kora esti órákban figyelhetőek meg a Bak csillagképben.

Mély-ég ajánlat

A γ Cas környéki objektumok.

Beküldés: november 6-ig.

A δ Per környékének objektumai.

Beküldés: december 6-ig.

Az α Tau környékének objektumai.

Beküldés: január 6-ig.

Holdfázisok

01. 05:41 UT	Telehold
08. 12:21 UT	Utolsó negyed
15. 06:40 UT	Újhold
22. 23:21 UT	Első negyed
30. 20:49 UT	Telehold

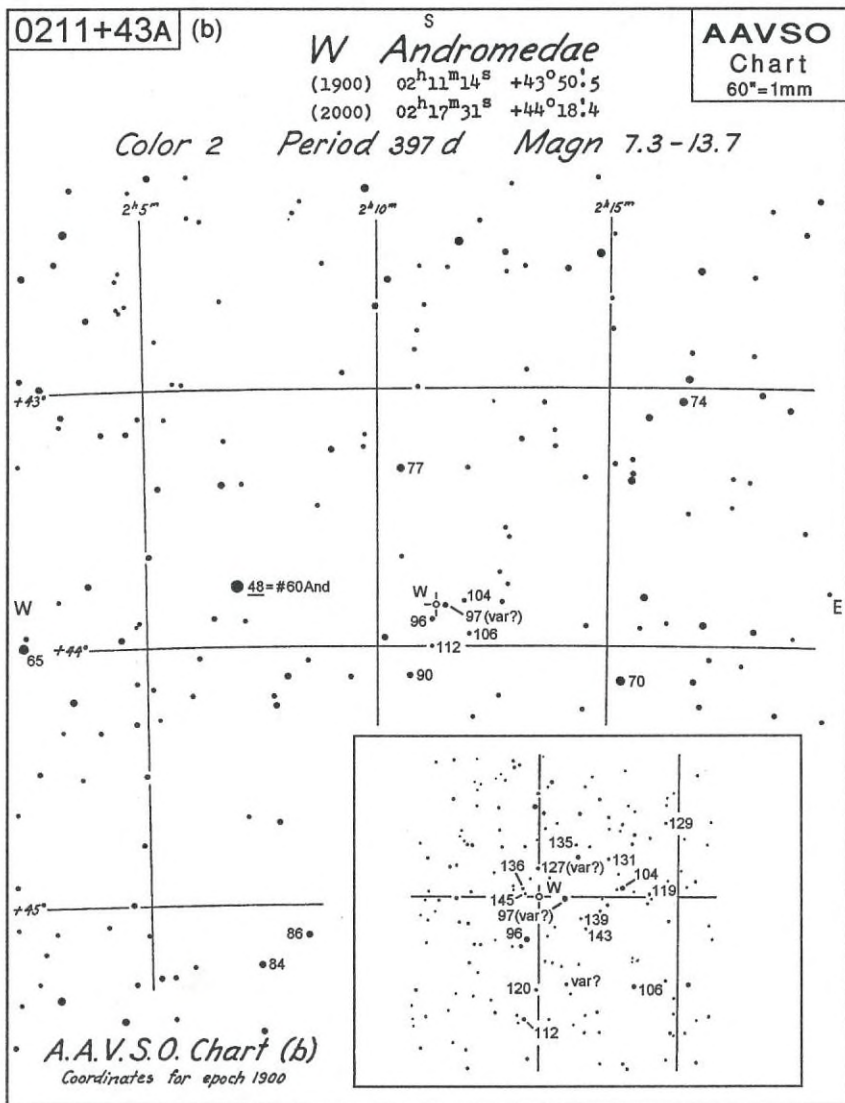
Mira és SRA maximumok

01. W And	7,4	VA 3
04. V Oph	7,5	VA 8
05. S Vir	7,0	VA 8
07. S Lac	8,9	VA 9
08. Z Cep	10,8	VA 16
09. R Oph	7,6	VA 2
10. RS UMa	9,0	VA 11
11. RT Lyr	10,1	VA 16
12. R Cet	8,1	VA 3
12. R UMa	7,5	VA 5
13. U CMi	10,2	VA 16
14. W Leo	9,8	
14. T Her	8,0	VA 6
15. V CVn	6,8	VA 9
16. T Eri	8,0	
17. R Sgr	7,3	VA 3
18. S Aql	8,9	VA 8
19. T Aqr	7,7	VA 5
19. TU Cyg	9,4	VA 5
20. U Cet	7,5	VA 6
22. R Gem	7,1	VA 3
24. R Com	8,5	VA 11
26. U Cnc	9,9	
26. W Dra	9,6	VA 8
27. Z Tau	9,8	
27. SS Vir	6,8	VA 1
29. R Cas	7,0	VA 5

**Az észlelések beküldési határideje:
minden hónap 6-a!**

A hónap változócsillaga: W Andromedae

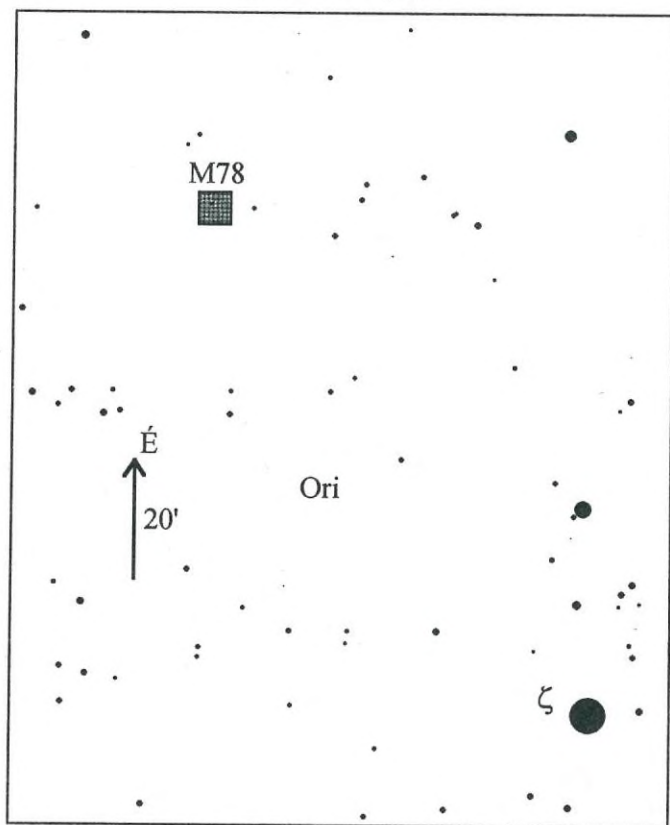
Kapcsolódva a változós rovat mirákkal foglalkozó cikkéhez, ezúttal egy fényes maximumokat és szép szabályos fénygörbét mutató mirát ajánlunk az érdeklődők figyelmébe. Az átlagosan 7 és 14 magnitúdó között közel 400 napos periódussal változó W And a γ And-tól mindössze 3 fokra található, így a kettős- és változócsillagok szerelmesei többszörösen is indokolt módon nekivághatnak W And-ig tartó útnak. Várhatóan október/november fordulóján kerül idei maximumába, így észlelését kisebb műszerekkel, akár binokulárokkal is melegen ajánljuk! *Ksl*

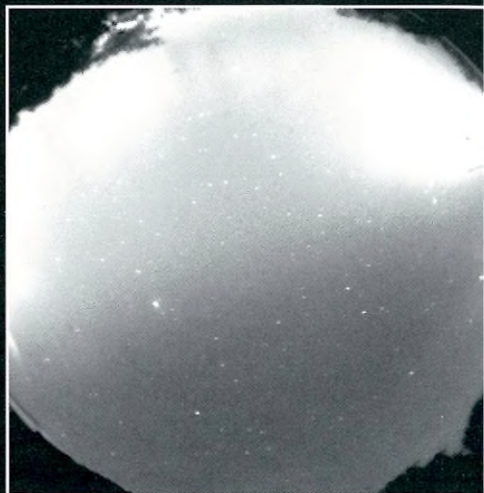
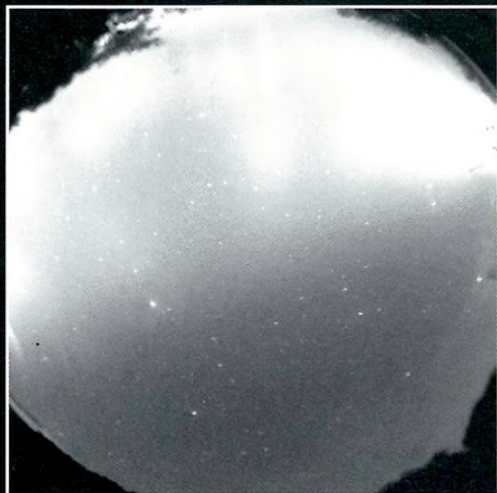

A hónap Messier-objektuma: az M78

A Meteor több megfigyelés-orientált rovatához hasonlóan útjára indítjuk a Messier Klub havi ajánlatát. Ebben térképet és rövid leírást mellékelünk az objektumokról, majd a láthatóság befejeztével földolgozást közlünk.

Első alkalommal a Nagy Orion-ködtől nem messze fekvő, és az Orion-felhőkomplexum részét képező M78 jelű reflexiós ködöt ajánljuk az észlelők figyelmébe. A (részben) reflexiós köd valószínűleg az L1630 jelű sötét köd csillagkeletkezési régiója. Maga az L1630 „kispályás” felhő, mintegy tízezer naptömegű, de szinte mindenre képes, amit egy sötét felhőtől elvár az ember: átlagos sűrűsége kb. ezer molekula köbcentiméterenként, vannak benne többé-kevésbé bonyolult molekulák és reflexiós rész valószínűsíthető csillagkeletkezéssel. Vizuálisan a reflexiós részt könnyű megfigyelni, ez az északi égbolt egyik legszebb köde, megfigyelése binokulárokkal és nagyobb távcsövekkel egyaránt élmény. Nem véletlen, hogy az elmúlt években az egyik legnépszerűbb Messier-objektum volt. A környező sötét ködök vizuális láthatóságáról semmilyen információnk nincs – talán nagyon jó égen, fényerős binokulárokkal lehet próbálkozni. Észlelés után, mintegy összehasonlításul megkereshetjük az M42–43 csillagkeletkezési régiót az Orion övének közepén, amit nem egyszerű közhely az M78 nagytestvérenek tekinteni... (Szabó M. Gyula)

A Kitt Peak-i CONCAM (CONtinuous CAMera) felvételei a 2001. március 31-i sarki fényről.
A Robert Nemiroff professzor által vezetett CONCAM program halszemoptikával ellátott CCD-kamerái folyamatosan nyomon követik az égboltot. Az Interneten is elérhető felvételek révén nyomon követhetők egyes érdekes, gyors lefolyású események: nóvák, szupernóvák, gammakitörések, továbbá a Kitt Peak-i obszervatórium földrajzi szélességén igen ritka sarki fények. A CONCAM program honlapja: <http://concam.net>

